

Kendini Unutan İnsan

Tarih boyunca insan en çok kendi hakikatini, nereden gelip nereye gittiğini ve bu dünyadaki varoluş amacını anlamaya çalışmıştır. İnsanın kendi benliğiyle ve hayatıyla kurmaya çalıştığı bu anlam bağı, Yaratıcısı ile olan bağıyla doğrudan ilişkilidir. Kişi, kendisini yaratan sonsuz kudret sahibi Allah'ı unutursa, kendi varlığına bakışı da bozulur. Kuran'da bu duruma şöyle dikkat çekilmiştir:

“Allah'ı unutan, bu yüzden Allah'ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın. İşte onlar fasıkların ta kendileridir.” (Haşr Suresi, 19)

Bu ayette iki unutma arasında dikkat çekici bir bağlantı kurulmakta, insan Allah'ı unuttuğunda, Allah'ın ona kendisini unutturduğu bildirilmektedir. Buradaki ikinci ifade, insanı düşündüren önemli bir soru ortaya çıkarmaktadır: İnsan kendisini nasıl unuttur?

Allah, **“Beni anın ki Ben de sizi anayım.”** (Bakara Suresi, 152) buyurarak kulun O'nu hatırlaması ile Allah'ın kulunu anması arasındaki karşılıklı ilişkiye dikkat çekmektedir. Allah'ın bir kişiyi anmayı bırakması durumunda, o kişide akıl ve şuur gerilemesi başlar. İnsan giderek kendi varlığını dahi düşünemeyecek bir unutma ve akılsızlık girdabına sürüklenir. Böylece Allah'ı unutmak, yalnızca insanın Allah'a dair hatırasını kaybetmesi değil, zamanla kendisini de unutmaya anlamına gelir. Allah'ı hatırlamak ise insanın kendi hakikatini; Allah'tan geldiğini, Allah'a ait olduğunu ve O'na döneceğini yeniden hatırlamasını sağlar.

İnsan bu dünyaya yalnızca yiyip içmek, bir işte çalışmak, bir ev ve araba sahibi olmak, çocuklarını büyütmek, onların mürüvvetini görmek, rahat bir hayat sürmek için gelmemiştir. Alışveriş yapmak, eğlenmek, gezmek ve yalnızca günü yaşamak da insanın bu dünyadaki varlığının amacı değildir. İnsan, cahiliyenin kabul ettiği ölçülere göre yaşamak için değil, Allah'ın kulu olarak yaşamak için dünyaya gelmiştir.

Kişi, Allah'ın kulu olduğu bilincinden yoksun olduğunda ve O'na karşı kulluk sorumluluğunu yerine getirmediğinde, insan olma şuuru zayıflar, kendisine yabancılaşır ve kendisini yanlış bir yerde konumlandırmaya başlar. Kendisine ait olmayan şeyleri kendisinin zanneder, gücünü, imkanlarını ve sahip olduklarını kendisinden kaynaklanan bağımsız değerler gibi görür, kendisinin fani olduğunu unuttur ve hayatını sanki dünyada kalıcıymış gibi yaşar.

Oysa Allah, insanı bir imtihan için yarattığını bildirir ve **“Hanginizin davranışça daha iyi olduğunu sınamak için ölümü ve hayatı yaratan O’dur.”** buyurur. (Mülk Suresi, 2) Hayat, insanın kulluk imtihanını yaşadığı süreçtir. İnsanın dünyada karşılaştığı her şey, bir bakıma dünya imtihanının sorularıdır. Sahip olduğu imkanlar, insanlarla ilişkileri, tercihleri, nimetleri, kayıpları, karşılaştığı zorluklar; insan bütün bunların içinde Allah’ı görüp görmediği ve O’nun kulu olduğunu hatırlayıp hatırlamadığı ile sınanır.

Said Nursi Hazretleri Haşr Suresi'nin 19. ayetini açıklarken bu noktaya şöyle dikkat çekmiştir: [Allah’ı unuttular; bu yüzden (Allah da) onlara kendilerini unutturdu. İşte onlar fâsıkların ta kendileridir.] sırrına mazhar olup, nefsinı unutup, hayâtın zevâlini düşünmeyerek, husûsî kararsız dünyasını, aynı umûmî dünya gibi sâbit bilip, kendini lâyemût (ölümsüz) farzederek dünyaya sapsansa, şedid hissiyât ile ona sarılsa, onda boğulur gider. (Mektûbât, 1. Mektûb, 8)

Said Nursi Hazretleri bu sözünde Allah’ı unutan insanın adım adım büyük bir aldanişa sürüklendiğini, faniliğini ve hayatının geçiciliğini göz ardı ederek dünyayı olduğundan farklı gördüğünü anlatmaktadır. Allah’ı unutan insan geçici olanı kalıcı zanneder, kendisini bu dünyada sürekli yaşayacak, hiç ölmeyecek bir varlık gibi görür, oysa gerçek hiç de böyle değildir. Sağlığı, gençliği ve imkanları her an elinden kayıp gidebilecek geçici değerlerdir. Buna rağmen insan etrafındaki dünyanın akıp gittiğini görünce, kendi hayatını sarsılmaz bir düzen sanır. İçindeki sonsuz yaşama arzusuyla, her an son bulabilecek dünya hayatına bütün gücüyle sarılır. Ne var ki tutunmaya çalıştığı dünya geçici olduğu için, zamanla ona bağladığı bütün umutlar boşa çıkar. İnsan da o hırsının, korkularının ve kaygılarının içinde boğulup gider. Allah’ı unutan insanın içine düştüğü en büyük yanılgılardan biri, kendisi için neyin faydalı olduğunu kavramamasıdır. Kendisini kurtaracak iyilikleri düşünmez, kötülüklerden sakınmayı önemsemez ve ahiret için hazırlık yapmaz. Bahsi geçen ayetten bir önceki ayette bu konuya dikkat çekilmektedir:

“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının. Herkes yarın için ne hazırladığına baksın.” (Haşr Suresi, 18)

Allah’ı unutan ve bu nedenle kendilerini unutan insanlardan bu ayetin ardından söz edilmesi çok dikkat çekicidir. Bu ardışıklık, insanın kendisini unutmaması ile yarını için ne hazırladığını bilmesi arasında güçlü bir bağ bulunduğuna işaret eder. Yalnızca bugününü değil, asıl olarak ahiretini düşünen insan, kendisini unutmayan insandır.

İnsan dünyada bir imtihan içinde olduğunu unuttuğunda, dünyada karşılaştığı şeylerin gerçek mahiyetini göremez. Dünyadaki imkanları, nimetleri, sahip olduğu ve etrafında gördüğü her şeyi imtihanın bir parçası olarak görmek yerine, bunların kendisini dünya hayatında mutlu etmek için var olduğunu düşünür. Böylece imtihanın kendisini hayatın amacı zannetmeye başlar. Oysa insanın dünyada karşılaştığı her şey, nasıl davranacağını ortaya koyan birer imtihan vesilesidir. Dünyevi amaçlar ve menfaatler peşinde koşarken Allah'ı unutan insan, aslında bu dünyada kendisini tüketir. Kuran'da bu gerçeğe şöyle dikkat çekilmektedir:

“Kim de benim zikrimden yüz çevirirse, şüphesiz onun için dar bir hayat vardır...” (Taha Suresi, 124)

“**Dar hayat**” olarak çevrilen ifadenin Arapça karşılığı “**maîşeten danken**” şeklindedir. Buradaki “**dank**” kelimesi darlık, sıkıntı ve güçlük anlamlarını taşır. Bu kelime hayatın farklı alanlarında yaşanan bütüncül bir darlığı ifade etmektedir. İnsan maddi imkanlara sahip olsa bile, Allah'ı hatırlamaktan yüz çevirdiğinde manevi açıdan huzursuz ve sıkıntılı bir hayat yaşar. Sahip olduğu imkanlar ona aradığı huzuru ve tatmini vermez.

İnsanın kendisine yabancılaşması da bu manevi darlığın içinde başlar. Kendisiyle yüzleşmekten kaçır, yanlışlarını görmek istemez, eksikliklerini kabul etmek istemez. Hayatının nereye gittiğini düşünmek yerine kendisini çeşitli meşguliyetlerle oyalar. Kendi hakikatinden uzaklaştıkça, kendisiyle arasındaki mesafe de giderek artar.

Ancak çeşitli sebeplerle kendini yaratan Rabbinden uzak kalmış insan için kurtuluş yolu asla kapalı değildir. Allah'a dönüş kapısı her daim açıktır. Yanlış yolda giden insan, Kuran'ın pek çok ayetinde Allah'a sığınmaya, O'na yönelerek kendi özüne dönmeye davet edilmektedir. İnsanın Rabbini hatırlayıp O'na dönmesi bir anda bile gerçekleşebilir. Kişi samimi bir kalple Allah'a yöneldiğinde aydınlığa çıkacak, Allah'ı andığında kalbi huzurla dolacaktır. Bir ayette Allah şöyle buyurmaktadır:

“Bilesiniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.” (Rad Suresi, 28)

Kişi yönünü Rabbine çevirdiğinde, kendi öz değerini de bulmuş olur. Varoluş amacını hatırlar, bununla birlikte dünyevi kaygıların, bitmek bilmeyen hırsların ve belirsizliklerin getirdiğı ağır yüklerden özgürleşir. Böylece hayat onun için bir kargaşa olmaktan çıkar ve kendisini Allah'ın rızasına, rahmetine ve cennetine ulaştıran Rahmani bir yolculuğa dönüşür.

<https://www.harunyahya.info/makaleler/kendini-unutan-insan>